

WANDA BRZYSKA

ur. 1931; Grodno

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", więzienie na Zamku Lubelskim, ksiądz Pilcher, egzekucja w baszcie zamkowej, paczki dla więźniów zamku

11. W baszcie na zamku leżeli rozstrzelani ludzie

Słyszałam o więzieniu na zamku. Mój brat, jako mały chłopak, nosił tam paczki. Tam był ksiądz Pilcher. On był kapelanem i był zamieszany w partyzantkę. I jak Niemcy tylko przyszli, to aresztowali adwokatów, nauczycieli, profesorów, księży i na zamek. I ten ksiądz był tam na zamku, i mój brat właśnie nosił jemu paczki. Później jakoś tego księdza puścili i przyjaźnił się z nami aż do śmierci. Przychodził do nas później, po wojnie, do ostatnich dni. Jest pochowany w Lubartowie. Bardzośmy się przyjaźnili z tym księdzem. Chodził zawsze w takiej pelerynie. To tyle pamiętam. No i później pamiętam, jak mówili, że Niemcy ostatniego dnia [przeprowadzili] rozstrzelanie. I później poszliśmy też z bratem – brat, to był taki wścibski bardzo, starszy dwa lata ode mnie czy trzy – i poszliśmy na zamek. To tam jeszcze w baszcie leżeli ludzie. Brat mnie tak prowadził, dziś to bym się może i bała tak pójść, ale dzieci są ciekawe. Ludzie szli oglądać, co tam się działo. Było dużo zwłok. Trzeba było tak przechodzić, żeby nie nastąpić na ciało. Tam było ciemno w tej baszcie. A brat nosił tam te paczki, to przy bramie gdzieś dawali to jedzenie, wartownicy zabierali. Mama mu szykowała i on nosił temu księdzu. Jeszcze na początku, to można było jakoś te paczki co ileś czasu tam nosić. Niewiele tego było, bo to były ciężkie, coraz gorsze czasy. Ale wiem, że ten ksiądz jakoś tak niedługo siedział. Parę miesięcy. Później jakoś go zwolnili, no i poszedł do partyzantki. Później, to tylko tego pana Matyska zamknęli, tego młodego chłopaka. On został rozstrzelany ostatniego dnia, w dniu zdobywania Lublina.

Data i miejsce nagrania	2009-08-24
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Redakcja	Mateusz Czekaj
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"